תורה אור • פרשת וישב • מאמר 3

# שיר המעלות בשוב כוי היינו כחולמים

שיר המעלות: בשוב [הוי'] את שיבת ציון — היינו כחולמים

◇

מוקדש לכבוד

**מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל**

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

**LikuteiTorah.com**
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayeishev/3

1 **שיר המעלות בשוב כו' היינו כחולמים. הנה החלום הוא מחבר שני הפכים בנושא א' ומרכיב שני ענינים הפכיים כאלו היו לאחדים. והיינו מפני כי בשינה נסתלק מוח השכל המבחין ולא נשאר רק כח המדמה.**

"שיר המעלות בשוב כו'" [ה'] וכו', "היינו כחולמים". והנה, החלום מחבר שני הפכים בנושא אחד, ומרכיב שני עניינים מנוגדים כאילו היו לדבר אחד. הסיבה לכך היא שבשינה מסתלק מוח השכל המבחין, ולא נשאר אלא כוח הדמיון.

2 **וכח המדמה יכול להרכיב ב' ענינים הפכיים כמו ספינה רצה באויר כו' כמ"ש הרמב"ם** [הרבי משה בן מימון] **בשמונה פרקים רק שבהקיץ שמתעורר כח השכל הוא השולט על כח המדמה ואינו מניחו להרכיב לפי שרואה בעין שכלו שהם דברים נפרדים ואינן מתאחדים כלל.**

כוח הדמיון יכול להרכיב שני עניינים הפוכים, כמו "ספינה רצה באויר כו'", כפי שכתב הרמב"ם בשמונה פרקים. אולם בזמן ערות, כאשר כוח השכל מתעורר, הוא השולט על כוח הדמיון ואינו מניח לו להרכיב [אותם], משום שהוא רואה בעיני שכלו שמדובר בדברים נפרדים שאינם מתאחדים כלל.

3 **וכך הענין בגלות ניצוץ אלקות בנפש האדם שהוא בבחינת שינה והסתלקות המוחין. יכול הוא להרכיב ב' דברים הפכיים להיות כל היום טרוד במו"מ** [במשא ומתן] **איש לבצעו מקצהו זה פונה לזיתו כו'.**

כך גם עניין גלות ניצוץ האלוקות שבנפש האדם: הוא שרוי במצב של שינה, והמוחין (כוחות השכל) מסתלקים ממנו. [אדם כזה] יכול לחבר שני דברים הפוכים: להיות טרוד כל היום במשא ומתן, "איש לבצעו מקצהו", זה פונה למטע הזיתים שלו וכו'.

**הגם שבתפלה מעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיה כו' לדבקה בו ית' מחמת התבוננותו ביחו"ע** [ביחודא עילאה] **ויחו"ת** [ויחודא תתאה] **אעפ"כ** [אף על פי כן] **אחר התפלה חולפת ועוברת האהבה ואינו שם ללבו**

אף על פי שבתפילה הוא מעורר אהבה, עד ש[הנפש] מבקשת להתפשט מלבושיה וכו', כדי להידבק בו יתברך, בעקבות התבוננותו ביחודא עילאה (האחדות העליונה) וביחודא תתאה (האחדות התחתונה), אף על פי כן, לאחר התפילה האהבה חולפת ועוברת, והוא אינו נותן את דעתו לכך.

כי הוא הפוך ההתבוננות שבתפלה ומדמה בלב להרכיב ולחבר שני עניינים הפכיים יחד כאלו היה לאחדים ובאמת הם נפרדים ורחוקים זמ"ז [זה מזה]. כי הגם דכתיב בתורה שש שנים תזרע שדך.

שהרי הדבר הפוך מההתבוננות שבתפילה; הוא מדמה בלבו שהוא יכול לחבר ולצרף שני עניינים הפוכים, כאילו היו לדבר אחד, אך למעשה הם נפרדים ורחוקים זה מזה. כי אף על פי שכתוב בתורה "שש שנים תזרע שדך",

4 וכן בק"ש [בקריאת שמע] ולעבדו בכל לבבכם כו' ונתתי מטר ארצכם כו' ואספת דגנך כו'.

וכך גם בקריאת שמע: "ולעבדו בכל לבבכם" וכו', "ונתתי מטר ארצכם" וכו', "ואספת דגנך" וכו'.

הנה הכל הוא ע"ד עבודה כידוע שבכל ענייני עוה"ז יש בהם ענין עבודת ה' שש שנים תזרע כו' ובשנה השביעית כו'.

כל זה הוא בגדר עבודה, כידוע שבכל ענייני העולם הזה יש עניין של עבודת ה': "שש שנים תזרע" וכו', "ובשנה השביעית" וכו'.

5 והוא ענין הבירורים שבבחי' שש שנים. וההעלאה שבבחי' השנה השביעית כמ"ש במ"א. ואחר כוונת הלב הן הן הדברים

זהו עניין הבירורים [בירור הניצוצות הקדושים שבדברים הגשמיים] שבבחינת שש השנים, והעלאת בחינת השנה השביעית, כפי שמוסבר במקום אחר. והדברים עצמם תלויים בכוונת הלב.

אבל לב ההמון הנוטים אחר בצעם להטריף לחם חוקם כפשוטו לבבם לא כן ידמה

אבל לב ההמון, הנוטים אחר רווחיהם כדי לספק את לחם חוקם כפשוטו, אינו חושב כך: "לבבם לא כן ידמה".

ולבם לא נכון ע"פ הכוונה הראויה רק כל ישעם וכל חפצם למלאות די מחסורם אשר יחסר להם בצרכי גופם ועושים מצרכי הגוף עיקר

ולבם אינו מכוון לפי הכוונה הראויה; כל שאיפתם וכל חפצם הם למלא את צורכיהם, להשלים את כל החסר להם בצורכי גופם, והם עושים את צורכי הגוף לעיקר.

וזהו ממש הפוך ההתעוררות שבתפלה להיות נקבע בלבו האהבה להי' לבדה בלי תערובת זר ח"ו [חס ושלום] כו':

וזהו ההיפך הגמור מן ההתעוררות שבתפילה, שבה נקבעת בלבו אהבה להי' בלבד, בלי שום תערובת זרה, חס ושלום וכו'.

6 **והנה גם אחרי הדברים והאמת האלה לא יפול לב האדם עליו לומר כי ההתעוררות שבתפלה והתבוננותו הן דמיונות שוא שהרי הוא כמו החלום שהוא כח המדמה שמחבר ב' הפכים.**

גם לאחר הדברים והאמת האלה, אל ייפול לבו של אדם בקרבו [כדי] לומר שהתעוררותו בתפילה והתבוננותו הן דמיונות שווא, שהרי הדבר דומה לחלום, שהוא כוח המדמה המחבר שני הפכים.

**כי הנה מאחר שרואה בנפשו אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה לה' ומתהפך לאהוב את גופו דוקא הרי מובן שגם בתפלה לא ביטל אהבת גופו מכל וכל**

שהרי, מאחר שהוא רואה בעצמו שלאחר התפילה האהבה לה' חולפת ונעלמת, והוא חוזר לאהוב דווקא את גופו, מובן שגם בתפילה לא ביטל את אהבת גופו מכל וכל.

**וההתעוררות שבתפלה את האהבה לה' לבדה אינה אמיתית רק כדמיון החלום שמחבר ב' הפכים ודומה לו שאוהב את ה' ואעפ"כ** [ואף על פי כן] **אוהב את גופו**

והתעוררות האהבה לה' לבדה בתפילה אינה אמיתית, אלא היא רק כדמיון שבחלום, המחבר שני הפכים: נדמה לו שהוא אוהב את ה', ואף על פי כן אוהב את גופו,

**הגם כי לא צדקו יחדו לפי שזה נלקח מכח המדמה אשר יכול לדמות דמיונות שוא. אך באמת הנה בחי' חלום זה שרשו למעלה ויסודתו בהררי קדש עליון.**

אף על פי ששתי האהבות אינן יכולות להתקיים יחד בצדק, שכן הדבר נובע מכוח המדמה, המסוגל ליצור דמיונות שווא. אבל לאמיתו של דבר, שורשה של בחינת חלום זו למעלה, ו"ויסודתו בהררי קדש עליון".

7 **ויובן בהקדים מ"ש ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו א'. ופריך בגמ'** [בגמרא] **אטו האידנא לאו שמו א' הוא. ומשני לא כשאני נכתב אני נקרא כו'.**

כדי להבין זאת, נקדים את הכתוב: "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו א'". הגמרא מקשה: "אטו האידנא לאו שמו א' הוא?" ומשיבה: "לא כשאני נכתב אני נקרא" וכו'.

**והענין כי שמו הוא בבחי' גלות ולכן אינו נק' כמו שנכתב רק בלבוש ונרתק כו'.**

העניין הוא ששמו נמצא במצב של גלות, ולכן אין קוראים אותו כפי שהוא נכתב, אלא כשהוא מכוסה בלבוש ובנרתיק וכו'.

8 והנה בגלות הוא בבחי' שינה והסתלקות המוחין תלת כלילן כו' ואז נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה כו'

כעת, בגלות, הוא נתון בבחינת שינה ובהסתלקות המוחין (כוחות השכל), "תלת כלילן" [שלושה כלולים בתוך שלושה] וכו'; ואז נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה וכו'.

ושם הוא בבחי' עגולים שאין בהם בחי' מעלה ומטה רק הכל בהשוואה אחת ובהתכללות והתאחדות כל העניינים בלי שום פירוד והתחלקות כנודע מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים].

ושם הוא בבחינת עיגולים (המבנה הקבלי המעגלי), שאין בהם בחינה של מעלה ומטה, אלא הכול שווה במידה אחת, וכל העניינים נכללים ומתאחדים בלי שום פירוד או חלוקה, כידוע מאמר חז"ל: "אלו ואלו דא"ח".

רק כשנמשך דרך קוים אזי יש התחלקות קו ימין חסד כו' משא"כ בבחי' עגולים אין שם התחלקות כלל ושם כל הדברים המתפרדים למטה מחוברים וכלולים יחד ולא נראה שום פירוד והתחלקות ביניהם:

רק כאשר האור נמשך בדרך של קווים, כלומר קו אור, יש חלוקה: הקו הימני, חסד וכו'. אבל בבחינת עיגולים אין חלוקה כלל; שם כל הדברים הנפרדים למטה מחוברים ונכללים יחד, ולא נראית ביניהם שום הפרדה או חלוקה.

9 אך להיות בחי' זו בגילוי למטה אינה כ"א ע"י בחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות וע"ז נאמר אלביש שמים קדרות. שמים הם בחי' עגולים הם מלובשים בבחי' קדרות וחשך.

אולם, בחינה זו מתגלה למטה רק באמצעות מצב של שינה והסתלקות המוחין בגלות. על כך נאמר: "אלביש שמים קדרות". "שמים" הם בחינת העיגולים, והם לבושים בבחינת קדרות וחושך,

שהוא העלם והסתר שאז מאיר ומתנוצץ מלמעלה מעולם העליון שהוא בבחי' עגולים בבחי' חלום שהוא כח המדמה לחבר שני הפכים בנושא אחד כאלו הם אחדים ממש לפי שבאמת בשרשם בעולם העליון הם מחוברים ומיוחדים

שהוא העלם והסתר; שכן אז מאיר ונוצץ מלמעלה, מהעולם העליון שהוא בבחינת עיגולים, [אל] בחינת החלום, שהוא כוח המדמה, כדי לחבר שני הפכים בנושא אחד, כאילו הם מאוחדים ממש, משום שבאמת, בשורשם בעולם העליון, הם מחוברים ומאוחדים,

כי שם הוא בבחי' עגולים כנ"ל רק למטה בהתחלקות הקוין ע"פ חכמה ודעת להיות קו זה כך וזה כך אזי נראה ונגלה ההפוך. שזה ההפוך מזה ואזי הם נפרדים ורחוקים זה מזה.

כי שם היא בבחינת עיגולים, כנ"ל. רק למטה, בחלוקה לקווים על פי חכמה ודעת, כך שקו זה הוא כך וקו זה הוא כך, הניגוד נראה ומתגלה: זהו היפוכו של זה, ואז הם נפרדים ורחוקים זה מזה.

10 ולכן א"א להיות גילוי בחי' ההתכללות בבחי' גילוי החכמה שהיא ראשית התחלקות הקוין אלא בבחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות

לכן בחינת ההתכללות אינה יכולה להתגלות בגילוי החכמה, שהיא ראשית חלוקת הקווים, אלא במצב של שינה והסתלקות המוחין בגלות.

אזי מתנוצץ ומאיר האור העליון והוא מסתתר ומתעלם בבחי' קדרות וחשך דהיינו בבחי' התלבשות ההעלם כו' ולא בבחי' גילוי כי הגילוי הוא בבחי' חכמה ודעת שהוא ע"פ קוין:

אז האור העליון מנצנץ ומאיר, אך הוא מוסתר ונעלם בבחינת קדרות וחושך, כלומר בהתלבשות של העלם, ולא בבחינת גילוי; שהרי הגילוי הוא בבחינת חכמה ודעת, הפועלות לפי קווים.

11 ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב ולא יכנף עוד מוריך. בכנף ולבוש כו' ולכן ביום ההוא יהיה שמו א' שלא יהא מלובש ומכוסה בנרתק

ועל העתיד לבוא נאמר: "ולא יכנף עוד מוריך" (יכנף, yikanef), [מוסתר] בכנף (kanaf) ובלבוש וכו'. לכן "ביום ההוא יהיה שמו א'": הוא לא יהיה לבוש ומכוסה בנרתיק,

ויהיה נקרא כמו שנכתב כו'. כי עין בעין יראו כו'. ואזי נאמר בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים.

והוא ייקרא כפי שהוא נכתב וכו'. שהרי "כי עין בעין יראו" וכו'. ואז ייאמר: "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים".

פי' שיתגלה מדרגה ובחי' זו של החלום עד אשר כולם יכירו וידעו וישיגו החיות הנמשך להם בזמן הגלות שהוא מבחי' החלום.

הכוונה היא שמדרגה ובחינה זו של החלום תתגלה, עד שכולם יכירו, ידעו וישיגו את החיות שנמשכה אליהם בזמן הגלות, שהיא מבחינת החלום.

12 ולכן יאמרו היינו כחולמים. ובזה יובן מעלת ומדרגת יעקב ויוסף ע"י החלומות. ויש בחי' שיוסף הוא יותר במעלה ממדרגת משרע"ה [משה רבינו עליו השלום]. ונדב ואביהוא היו נ"ר [נפש רוח] של יוסף.

ולכן יאמרו: "היינו כחולמים". ובכך תובן מעלתם ומדרגתם של יעקב ויוסף, כפי שהן מתבטאות בחלומות. יש בחינה שבה יוסף נעלה במדרגתו ממשה רבינו ע"ה. נדב ואביהוא היו הנפש (**nefesh** [רובד בנשמה]) והרוח (**ruach** [רובד בנשמה]) של יוסף.

ואנחנו טמאים לנפש אדם זה אביהוא. אבל נדב היה מבחי' רוח ולא היו צריכים הזאה בשבילו כלל. ועליו נאמר ורוח נדיבה תסמכני. וז"ש [וזהו שכתוב] נוהג כצאן יוסף.

"ואנחנו טמאים לנפש אדם" — זהו אביהוא. אבל נדב היה מבחינת רוח, ולא נזקקו כלל להזאה בגללו. ועליו נאמר: "ורוח נדיבה תסמכני" ("נדיבה", **nedivah**). וזהו שנאמר: "נוהג כצאן יוסף".

כי בזמן הגלות הנהגת ישראל הוא בבחי' יוסף שהוא מבחי' חלום מעולם העגולים כו'. ולכן נק' בן פור"ת אותיות פות"ר ותופ"ר שמחבר כו'. ולכן היה פותר חלומות:

כי בזמן הגלות הנהגת ישראל היא בבחינת יוסף, שמדרגתו היא בחינת החלום, מעולם העיגולים וכו'. לכן הוא נקרא בן פורת (**ben poras**), שאותיותיו הן גם פותר (**poser**, מפרש חלומות) ותופר (**tofer**, תופר ומחבר), המחבר וכו'. ולכן היה פותר חלומות.

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

# על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

**המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/**

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

---

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

---

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayeishev/3/

---

מוקדש לכבוד

## מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק